

Крушевац и околина у листу *НОВО ВРЕМЕ* У 1941. години

Лист *Ново време* почео је да излази 16. маја 1941. године. Излазио је свакодневно. Уредништво листа је било састављено од новинара *Политике*, *Времена*, *Правде* и других новина које су престале да излазе. Из Крушевца, у 1941. години, једини дописник листа био Милан Јеротијевић. По тематици чланци могу да се групишу у неколико целина. Више дописа било је о збрињавању и размештају избеглица, о заробљеницима, о раду основних и средњих школа, о помоћи сиромашним и породицама ратних заробљеника, о сукобима са партизанским јединицама, о антикомунистичким зборовима и предавањима, о пољопривреди, занатству и трговини, о културним и спортским дешавањима.

НОВИНСКИ ЧЛАНЦИ

У Крушевцу се даје дуван на купоне

Крушевац, 24 јуна

Крушевац све више нормализује свој изглед. Грађани, после краткотрајног рата, подешавају живот према приликама и могућностима.

У првим послератним данима осећала се оскудица у свим артиклима. Данас то, међутим, није случај. Уколико понечег и недостаје градске власти, у договору са немачким властима, налазе најбоља решења. Тако су, на пример, шећер и со подељени становништву потпуно правично: на сваког члана породице по 1 килограм шећера и пола килограма соли на месец дана. Данас од животних намирница једино унеколико недостаје масти, али, и том проблему власти траже решење.

Пошто дувана нема довољно решење је да се добија на купоне.

(бр. 39. 25. јун 1941.)

М.Ј.

Продужено кретање у Крушевцу

Крушевац, 25 јуна

Немачке власти продужиле су ноћно кретање у Крушевцу за један час. Тако је сада време кретања улицом одобрено од 5 часова изјутра до 22 часова увече.

(бр. 40. 26. јун 1941.)

М.Ј.

Нови потпретседник крушевачке општине

Крушевац, 26 јуна

Како је рад у Градском поглаварству сада много обилнији указала се потреба да општина добије и потпретседника. Бан Моравске бановине поставио је г. Ђорђа Лазаревића, банкара из Крушевца, на ово место.

(бр. 41. 27. јун 1941.)

М.Ј.

Долазак избеглица у Крушевац

Крушевац, 25 јуна

У Крушевац је јуче стигла прва партија избеглица. Ова партија броји око 70 породица са око 300 чланова. Начелници среза крушевачког и расинског израдили су план, по коме ће извршити размештај досељених избеглица по селима наведених срезова.

(бр. 41. 27. јун 1941.)

М.Ј.

Матурски испити у Крушевцу

Од свршетка рата редован рад у свима Крушевачким школама није био настављен. Настављен је једино у Трговачкој академији и Женској занатској школи, у основној школи, гимназији и осталим стручним школама није био настављен. Велики матуранти почели су данас да полагају испит зрелости.

(бр. 42. 28. јун 1941.)

М.Ј.

Убио човека који је случајно ушао у двориште

Крушевац, 9 јула. – Крушевачки окружни суд судио је Стевану Топличанину, земљораднику из Мачковца, зато што је у ноћи 23 и 24 марта, убио из пушке Душана Матића, земљорадника из истог села. Заменик државног тужиоца г. Саичић оптужио је окривљеног Топличанина што је безразложно убио покојног Матића, који се те ноћи враћао из свог забрана, мало припит, и случајно ушао у двориште оптуженог.

Суд је Топличанина осудио на седам година робије.

(бр. 53. 9. август 1941.)

М.Ј.

Самоубиство душевно растројеног старца

Крушевац, 9 јула

* Педесетогодишњи земљорадник Раја Петровић из села Капиције пореметио је памећу. Често се дешавало да, при великом узбуђењу, није могао да препозна своју децу. Било је опет тренутака кад је био при потпуној свести. Прекјуче док су укућани били заузети пољским радом, Раја је, у душевном растројству, извршио самоубиство вешањем.

* Двогодишњи синчић г. Милана Бошковића, чиновника железничке станице у Сталаћу, отровао се бензином. Док је мајка малог Драгомира радила у кухињи, дете је, играјући се у соби, нашло флашу са бензином, из које је попило извесну количину. Пошто у близини није било лекара, да му укаже помоћ, мали Драгомир је, у тешким мукама преминуо.

(бр. 54. 10. јули 1941.)

М.Ј.

Деветнаестогодишња жена родила тројке

Крушевац, 10 јула

Ових дана добила је тројке Љубинка, жена Драгослава Стевановића из села Капиције, у близини Крушевца, којој је сада тек деветнаест година.

Љубинка се после порођаја добро осећа. Сво троје деце, од којих су две девојчице, такође је здраво. Ово је, после 1910 године, први случај да једна жена роди тројке, у овом крају.

(бр. 55. 11. јули 1941.)

М.Ј.

Спортске прилике у Крушевцу

Крушевац, 5 јула

Спортски дани у Крушевцу нису још отпочели и ако водећи клубови „Цар Лазар“ и „Обилић“ располажу одличним играчима. Кривица лежи у слабом интересовању вођства, али ови се правдају да немају довољно спреме за своје играче.

С.к. Цар Лазар по свршетку рата добио је знатна појачања. Тако је добио своје старе играче који су играли код „Бате“ у Борову. То су вратар Бранислав Поповић-„Фирга“ и десна полутка Будимир Миливојевић и принову: леву полутку сарајевске „Славије“ Крњајића.

С.к. Обилић је такође добио два нова играча од „Бате“, центра навале Стеву Кртолицу и лево крило Милана Јакшића.

Обзиром да ова два крушевачка клуба данас располажу одличним играчима, то се не може рећи који од њих има предност. У сваком случају ако у идућем првенству Србије узму учешћа 10 клубова, неби требало да се Крушевац запостави.

(бр. 56. 12. јули 1941.)

М.Ј.

У Крушевцу је пријављено 1.145 избеглица

Крушевац, 12 јула

* Број пријављених избеглица код Градског поглаварства у Крушевцу износи 308 породица са 1.145 чланова. Ова цифра, међутим, није дефинитивна, пошто се пријављивање избеглица свакодневно наставља.

* Наређено је обавезно пелцовање деце, рођене прошле године, као и оне које ступају у основну школу и гимназију. Ово пелцовање врши општински лекар г. Др. Момчило Лазаревић.

Наређено је убијање паса-скитница и оно се енергично спроводи, пошто се у околини појавило неколико случаја беснила.

(бр. 57. 13. јули 1941.)

М.Ј.

Селјак из Жупе осумњичен за двоструко убиство

Крушевац, 24 јула

Јутрос је било сунчано када се дванаестогодишњи Никола, син, Милена Жарковића, земљорадника из села Ракље, у Срезу жупском упутио на своје имање да накупи сточне хране.

Није прошло ни пет минута, а Никола се вратио са имања без хране. Био је задихан. Обратио се одмах оцу.

ДВА ЛЕША ПОРЕД СЕНА

- Тата, поред самог стога сена налазе се два убијена човека. Милен се упутио у жандармериску станицу и известио жандарме, који су одмах изишли на лице места. У нађеним лешевима, који су искапаљени ножевима посред срца, мештани су препознали Стојка Тодоровића, земљорадника из оближњег села Рокца и Боривоја Жарковића, земљорадника из села Ракље. Покојни Боривоје је даљни рођак власника имања Милена Жарковића. Покојници су били вршњаци и добри другови. Имали су по 25 година. Злочин над њима извршен је док су поред сена спавали.

СУМЊА ЈЕ ПАЛА НА ВЛАСНИКЛА ИМАЊА

Жандарми су повели одмах истрагу. Испитали су скоро све мештане села Ракље. Али, убици ни трага! Неки су изјавили да су их уочи њихове погибије видели заједно. Међутим, испоставља се да је власник имања на коме су они пронађени Милен Жарковић, био у завади са покојним Боривојем. Због тога је сумња пала на њега и он је спроведен Крушевачком окружном суду.

Према властима осумњичени упорно одбија ма какав удео у овом двоструком злочину.

Истрага се наставља, док је осумњичени Милен Жарковић стављен у истражни притвор.

(бр. 69. 25. јули 1941.)

М.Ј.

Комесар г. Пантић у Крушевцу

Крушевац, 25 јула

Комесар Министарства пошта, телеграфа и телефона г. Душан Пантић, одржао је у понедељак у просторијама хотела „Европе“ због на коме су били окупљени сви друштвени слојеви Крушевца и околине.

Комесара Пантића претставио је присутнима председник Градског поглаварства у Крушевцу г. Коста Новаковић, апотекар и бивши народни посланик.

Г. Пантић је, у свом једночасовном говору, подвукао нарочито мере наших комесара за обнову Србије, као и дужности нашег народа.

Комесар г. Пантић је по подне отпутовао за Крагујевац.

(бр. 70. 27. јули 1941.)

М.Ј.

Исхрана избеглица у Крушевцу

Крушевац, 27 јули

* Исхрана избеглица у Крушевцу врши се у Соколском дому. За сиромашне и незапослене избеглице исхрана је бесплатна, а иста пада на терет Среског одебора за збрињавање избеглица Среза крушевачког и града Крушевца. Избеглице, које су запослене, плаћају сваки оброк по 6 динара, док избегличке породице које су запослене, а њихови приходи премашују 320 динара месечно, плаћају за све чланове породице свега 12 динара дневно. Већина избеглица, које се овде хране, јесу Словенци.

* Катастарска управа Крушевца отпочела је интензиван рад. У градској већници Крушевачког градског поглаварства врше се излагања катастарског апарата. Ова излагања обављају г. Радомир Ивановићи Михајло Кавецки. Излагању је циљ да сопственицима имања пружи податке где им се иста налазе, са ким се иста граниче, о површини, каква је културна врста и т.д. Сваки сопственик имања има право жалбе противу површине, културе као и класе.

* Парадајз је средње понео у околини Крушевца. Разлог томе је снег у априлу месецу, који је у многоме уништио цвет. На крушевачкој пијаци, међутим, сада га има у изобиљу, а цена му се креће од 8-10 динара по килограму.

(бр. 72. 28. јули 1941.)

М.Ј.

Грожђе одлично понело у околини Крушевца

Крушевац, 29 јула

* На територији Крушевачког округа, подразумевајући срезове: крушевачки, расински, копаонички, ражањски, жупски, трстенички и један део темнићког, грожђе је за сада, одлично понело, нарочито у произвођачком центру у Жупи.

Постојала је једина опасност од доскорашњих киша, јер зрно на грозду тада лако распукне и услед тога пропада.

Благодарећи лепом времену, које траје од пре десет дана, ово је као отклоњено. Истовремено дејством одличног времена отклоњене су и штетне последице од недовољног прскања плавим каменом, који се није могао пружити произвођачима у довољној количини.

* Цене млечним производима на крушевачкој пијаци у знатном су скоку. Док је пре месец дана килограм кајмака стајао до тридесет динара, данас цена истом варира између 35 и 40 динара.

Са сиром је исти случај. И он је поскупео за пет до седам динара по килограму, цена се креће од 22-25 динара.

* Срез расински је најјачи произвођач дрва у целом округу крушевачком. Пијачним данима сељаци довуку из Јасребца до две стотине кола. И поред тако велике количине сељаци продају дрво веома скупо. Метар добрих дрва стаје 200-220 динара.

(бр. 74. 30. јули 1941.)

М.Ј.

Богата жетва у околини Крушевца

Крушевац, 30 јула

Ових дана у Округу крушевачком почела је вршидба пшенице. Род је у овој години измад просечног. Квалитет пшенице такође је одличан. Иако је, услед неповољних атмосферских прилика, прошле јесени, сетва трајала свега три недеље и мада је посејана површина била мања, принос пшенице је изнад нормале.

За овако добар принос има се захвалити нарочито Пољопривредном одељењу Банске управе Моравске бановине, које је произвођачима ових крајева ставила на расположење племенито семе.

* Г. Константину Кранчевићу обућару из Крушевца, непознати лопови обили су радњу прошле ноћи, из које су однели разне робе у вредности 6.500 динара. Власти су повеле истрагу.

(бр. 76. 1. август 1941.)

М.Ј.

Спорт клубу „Крушевац“ једини је циљ: лига

Крушевац, јула

Крушевац је добио и пети клуб. То је клуб који је добио име свога града. Крсттили су га људи који гледају напредак свога града и у овој општини. Зато најважнији циљ новооснованог С.к. Крушевца и јесте улазак у нову Српску лигу.

*

Такмичење крушевачких клубова за првенство Крушевца, а по наређењу Крушевачке жупе није одржано. Односно такмичење је одржано, али само на папиру. Сви клубови Крушевца : „Цар Лазар“, „Обилић“, „Грађански“ и „Трговачки“ признали су новооснованом С.к. „Крушевцу“ победе у виду пар-форфе (3:0)

Нова управа С.к. Крушевца састављена је од најпознатијих спортских личности Крушевца. Претседник је г. Светислав Јовановић, судија.

Радни одбор у С.к. Крушевцу, који је једино најодговорније тело у клубу састоји се од г.г. Стевана Јовановића, Сретена Илића, Александра Павловића, Милоша Илића, Светислава Нинковића, Милутина Арсића и Милана Јеротијевића.

Овај одбор има одрешене руке у свима питањима клуба.

*

На игралишту С.к. Обилић 22 играча новог клуба свакодневно тренирају. Ту су окупљене „звезде“ свих крушевачких клубова. Ту су и звезде бивших југословенских лигаша. Ту је познати голман Поповић „Фирга“, па десна полутка Будимир Миливојевић, лево крило Милан Јакшић, центар навале Боровић, сви бивши играчи „Бате“ из Борова. Међу њима је такође и десна полутка сарајевске „Славије“ Крњајић.

Многе звезде Крушевца незнајући шта ће спортски Крушевац учинити за њихов напредак, похитали су београдским клубовима као и клубовима у унутрашњости. Међу њима најпознатији је играч београдске „Југославије“ Лазаревић, који се у новој средини показао одличним.

(бр. 76. 1. август 1941.)

М.Ј.

БОКС МЕЧ У КРУШЕВЦУ

Крушевац, јула

Овде је у сали хотела „Таково“ одржан бокс меч. Пуна сала публике топло је поздравила победника Јовановића (Крушевац) над Станисављевићем (Београд) нокаутом у првој рунди. Затим је Маринковић (Крушевац) победио Васића (Београд), а Глигорић (Београд) Ушљибрка (Београд). Публика је Цепину и Марковића извиждала. Док су претходни парови пружили максимум пожртвовања, догле су Цепина и Марковић само трчкарали по рингу.

Овим мечом Крушевац не би желео да ускоро опет види приредбе овакве врсте.

(бр. 76. 1. август 1941.)

М.Ј.

Крушевац има 18.707 становника

Крушевац, 2 августа

* Пописом грађанства за издавање купона за животне намирнице, Крушевачко градско поглаварство је уједно извршило и попис свога становништва. Пре рата Крушевац је имао око 15.000 становника. Данас се овај број попео на 18.707 становника. На Аријевце пада 18.014 на цигане 686, док Јевреја има свега 7.

Оволико велики прираштај становништва Крушевца има се приписати доласку великог броја избеглица, којих има преко 2.000.

* Г. Коста Новаковић, претседник Крушевачког градског поглаварства, одржао је прексиноћ у биоскопској дворани хотела „Европа“ конференцију с родитељима који имају децу између 17 до 25 година старости. Г. Новаковић је у свом говору скренуо пажњу родитељима да припазе на своју децу, како се у овим данима неби дешавали излишни догађаји, који би реметили мир грађана Крушевца.

* Пијанчио је Тодосије Ј..., земљорадник из села Вратара у Крушевцу са Обреном Стојановићем, земљорадником из истог села. Обрен је тога дана продао на крушевачкој пијаци једну краву за 5.900 динара. За време пијанчења Тодосије је украо Обрену целу ову суму, због чега је ухапшен.

(бр. 78. 3. август 1941.)

М.Ј.

Кукуруз је одлично понео у округу крушевачком

* Кукуруз у округу крушевачком одлично је понео нарочито онај који је на време посејан, а то је у већини случај. Принос кукуруза биће повољан и тамо где је доцније посејан, јер је повољно време. Ове године посејана површина је знатно већа од ранијих, па се сматра да ће овогодишњи принос бити знатно већи.

* Да протури лажне дукате покушао је Циганин Стојан Јовановић из Крушевца. Он је уверио седамдесетогодишњу сељанку Бранку Живковић из села Суваје да су прави „дукати“, па јој је за три комада узео 2600 динара. Када је установила превару старица је случај пријавила властима, које су Јовановића ухапсиле.

(бр. 78. 3. август 1941.)

М.Ј.

Љубоморни муж убио из револвера своју младу и лепу жену

Крушевац, 2 августа

Прексиноћ када се становништво села Бивоља, које је удаљено од Крушевца свега један километар, спремало се на починак, одјекнуо је један револверски хитац.

Пре дванаест година сиротињски дом из Пећи послао је свога штићеника Ћазима Мехмедовића, дечка без оца и мајке, родом из неког села у Босни, за питомца Војно-занатлиске школе завода „Обилићево“. Млади Ћазим није се дуго задржао на школовању. Отпуштен је после две године због болести. По оздрављењу примљен је као прост радник у истом заводу.

ЉУБАВ МЛАДОГ МЕХМЕДОВИЋА

Пре три године Ћазим Мехмедовић загледао се у лепу осамнаестогодишњу Милку, кћер г. Живка Младеновића, железничара крушевачке станице. Загледала се се и Милка у младог Ћазима. Милкини родитељи нису имали ништа против овог брака, па је Ћазим прешао и у православну веру. Добио је ново име. Пред олтар је ступио као Драгољуб Лаловић.

У почетку брака Милка и Драгољуб живели су добро и сложено, али како је време даље одмицало, Ћазим је бивао све љубоморнији на своју лепу жену, тако да је често долазило до расправе и туче. Милка је услед овог била приморана да пре пет месеци напусти кућу и мужа.

Ћазим је покушавао да своју жену врати натраг. Међутим, није успевао. Како је прексиноћ дошло до тога, да Милка дође у кућу свог мужа, то властима није познато. Главно је да је она свој трагичан пут платила главом. Ћазим је после краће расправе пуцао из револвера и погодио је у главу.

По извршеном убиству Ћазим Мехмедовић или Драгољуб Лазовић, побегао је.

(бр. 78. 3. август 1941.)

М.Ј.

Берба дувана у околини Крушевца биће задовољавајућа

Крушевац, 4 августа

* Овогодишња берба дувана у Округу крушевачком биће задовољавајућа. До пре петнаест дана, услед недовољно сунчаног времена, страховало се за успех ове биљке. Листови дувана били су мали и кржљави, услед честих киша. Међутим, од пре петнаест дана, када су наступили прави летњи дани, пуни сунца-дуван се побољшао. Листови су добили своју нормалну величину, тако да је бојазан отпала.

Велики тродневни вашар о Светом Илији одржан је у Крушевцу. Поред ситне, била је изложена продаји и крупна стока, као и пољопривредни производи.

* Паприка је средње понела у Округу крушевачком. Разлог томе је снег у априлу месецу, који је у многоме уништио цвет. На крушевачкој пијаци, међутим, сада је има у изобиљу, али квалитет је осредњи, док је цена и даље 5 до 10 комада за један динар.

(бр. 79. 5. август 1941.)

М.Ј.

Из Крушевца су већ кренула два транспорта радника за Немачку

Крушевац, 6 августа

* Први транспорт радника за Немачку кренуо је 4 овог месеца из Крушевца. По струци ово су већином пољопривредни радници, ма да међу њима има и радника из осталих струка. Два дана доцније отпутовао је још један транспорт. На железничкој станици раднике је испратио шеф Берзе рада у Крушевцу, г. Сава Савовић. Ових дана у Крушевцу поново долази комисија која ће се бавити неколико дана, ради пријема нових радника.

* Исплату припадности за месеце март и април бившим радницима „Обилићево“ извршили су органи Министарства Финансија и завода „Обилићево“ у сали крушевачког Градског поглаварства.

* Живадин Максимовић кафеџија кз Ражња, враћао се увече из Јагодине са пуним колима пива. Није могао на време стићи до Ражња, па је преноћио „Код Јовановачког моста“. Око пола ноћи Максимовића је пробудио неки наоружани човек и затражио од њега новац. Максимовић му је предао сву готовину, 1.679 динара, и кожни капут. На крају је непознати разбојник узео из кола и 43 флаше пива па се удаљио. Државно тужилаштво у Крушевцу повело је енергичну истрагу.

* Површина шећерне репе у округу Крушевачком ове године је знатно већа. Поред тога и изгледи за принос много су бољи благодарећи времену које је за репу врло повољно. Шећерна репа није се до пре неколико година гајила у овом крају, али заузимањем фабрике шећера у Ћуприји сада постоје све веће површине засејане репом.

(бр. 81. 7. август 1941.)

М.Ј.

Покрадени трговац обећава награду од 5.000 онеме ко прокаже лопове

Крушевац, 13 августа

* После обијања обућарске радње г. Константина Крапчевића, коме је однето разне робе у вредности од преко 5.000 динара, непознати обијачи наставили су и даље да пљачкају становништво Крушевца. Тако је обијена и радња г. Алексе Минатовића, трговца, коме су непознати лопови однели разне робе, нарочито мушког и женског веша, у вредности од око 35.000 динара.

Г. Минатовић осумњичио је за ово свог помоћника, 16-годишњег Милутина Дебељаковића, кога је предходног дана отпустио. На саслушању, осумњичени Дебељаковић није признао учешће у овом обијању.

Покрадени трговац обећао је награду од 5.000 динара оном ко пронађе или прокаже обијача.

* Власти су ухапсиле Живорада Миладиновића, земљорадника из села Себечевца због извршене провале у селу Купцима. Ухапшени Миладиновић обио је кафану Милана Милутиновића, из које је однео 20 комада нештављених говеђих кожа у вредности од око 5.000 динара.

(бр. 87. 14. август 1941.)

М.Ј.

Прва свађа између најбољих пријатеља завршила се убиством

Крушевац, 15 августа

Стојадин Димитријевић и Милош Матић, земљорадници из села Кукљина, срез крушевачки, били су познати као добри домаћини и нераздвојни пријатељи. Живели су као рођена браћа, па су и своју децу тако васпитавали.

Пре неки дан дошао је Милош Стојадиновој кући и пожалио му се како је Морава однела стару међу на њиховим имањима, и умолио га да оду и заједно поставе нову. Стојадин је пристао и пошао са Милошем. Са њима је пошао и Стојадинов 20-годишњи син Живојин. Путем су се шалили на рачун Живојина, јер су хтели да га пошто пото на јесен ожене.

СВЕ ЗБОГ МЕЂЕ

Када су стигли на имања, сва тројица су се дала на посао да би пронашли ма какав траг старе међе. Али како су њихова имања била сасвим равна, Морава је приликом изливања збрисала и последњи траг. Ни једног кочића ни жбуна није остало у земљи који би указивао на траг старе међе.

Стојадин и Милош су се забринули.

- Шта да радимо, Стојадине? – питао је Милош.

- Да премеримо сваки, одговорио је Стојадин.

Отпочели су да премеравају, сами без метра, онако од ока, простим корацима.

Мерили су тако Милош и Стојадин, а са њима и Живојин. То мерење би се завршило у реду да није било младог Живојина.

- Оче, изгледа ми да чика Милош хоће да нам украде читава два метра земље, јер се сећам да међа није била онде где је он означио.

Милош се револтирао на ове Живојинове речи, па је почела свађа. Када је видео да Стојадин не мири свог сина, почео је сада и њега да вређа. Из свађе изродила се туча. Стојадин и његов син оборили су Милоша, после чега му је Живадин зарио нож у срце. Милош је одмах издахнуо.

Власти су ухапсиле Стојадина и његовог сина, и обојицу предале Окружном суду у Крушевцу, који је наставио истрагу.

(бр. 89. 16. август 1941.)

М.Ј.

Нови директор крушевачке гимназије

Крушевац, 19 августа

* ЗА ДИРЕКТОРА КРУШЕВАЧКЕ РЕАЛНЕ ГИМНАЗИЈЕ постављен је г. Драгослав Поповић, бивши директор гимназије у Штипу. Досадашњи директор г. Милан Ђорђевић је пензионисан.

* СВИМ ПРЕКУПЦИМА ЖИВОТНИХ НАМИРНИЦА забрањена је куповина намирница и воћа пре 10 часова пре подне, како би грађанству било омогућено да се снабдева на пијаци директно од произвођача.

* СТАВЉЕН ЈЕ У ИСТРАЖНИ ЗАТВОР 18-годишњи Властимир Милекић, трговачки помоћник, зато што је свом послодавцу г. Милутину Јеличићу, трговцу из Крушевца, украо разних ствари у вредности од преко 3.000 динара.

(бр. 92. 20. август 1941.)

М.Ј.

Крушевачки ловци покушали да лове зечеве батинама

Крушевац, 20 августа

* У недостатку ловачког оружја, кренула је, прошле недеље, већа група ловаца, под вођством г. Др. Миодрага Илића, лекара у лов на зечеве, са керовима и батинама. Ови необични ловци успели су да у ломничком атару, испод Јастребца, само растерају зечеве, не уловивши ниједног.

* Идући колима за Крушевац погинуо је, несрећним случајем, на путу 50-огодишњи Богдан Петронијевић, земљорадник из села Јабланице, среза расинског. Он је боловао од падавице и у колима је добио наступ; пао је у јарак, који је био пун воде, и ту се удавио.

* Циркус Амар, после успешног гостовања у Београду, даје сада у Крушевцу на доњој пијаци своје претставе, које су одлично посећене. Циркус остаје у Крушевцу око 10 дана.

(бр. 93. 21. август 1941.)

Б.С.

Грађани Крушевца осуђују дела плаћених комунистичких банди

Крушевац, 25 августа

У Крушевцу је у биоскопској сали хотела „Европе“ одржана конференција грађана Крушевца, у циљу јавне осуде рада комунистичких плаћених агената. Конференцију је отворио г. Ђорђе Лазаревић који је поздравио присутне грађане, па им затим указује за потребу да се одржи ред мир у граду и околини и да се комунистички плаћеници немилосрдно прогоне и уништавају.

После г. Лазаревића, говорио је г. Радован Меденица, професор крушевачке гимназије, који је у свом говору осудио комунистичке плаћенике и њихове поступке и тражио да сви грађани у томе погледу помогну власт на спречавању нелегалних аката и саботаже. Напомиње затим да су Немци увек до сада према нама били коректни и да од нас ништа друго не траже осим лојалности.

Говорио је на крају у истом смислу и претседник Крушевачког градског поглаварства г. Крста Новаковић, апотекар и бивши народни посланик.

По завршетку конференције послат је телеграм Комесару министарства унутрашњих послова.

(бр. 97. 26. август 1941.)`

М.Ј.

Стеван Николајевић, индустријалац

Крушевац, 25 августа

Ових дана преминуо је на Умци а сахрањен у Крушевцу, познати крушевачки индустријалац Стеван Николајевић, акционар и технички директор фабрике сапуна „Мерима“.

Покојни Николајевић, рођен у Плевљу 1891 године, остао је у седмој години без оца и мајке, па се од тога времена почео потуцати од немила до недрага, радећи и најгрубље послове. Године 1909 покојни Николајевић долази у Београд и ступа у фабрику сапуна „Месаровић и Јовановић“ као обични радник. Две године доцније његов мајстор из ове фабрике, Рудолф Кужењ, одводи га у Праг, где Николајевић добија стручно знање. За време Светског рата узима учешћа као добровољац, а по повратку наставља рад у Крушевцу у фабрици сапуна „Мерима“, где заузима положај главног мајстора. Својим радом и знањем Николајевић је освајао симпатије, па је кроз десетак година успео да постане главни технички директор фабрике, као и један од акционара њених. Покојни Николајевић се трудио и после рата на усавршавању своје струке. Међу грађанима Крушевца уживао је глас исправног и доброг човека.

Са покојним Николајевићем опростио се у име грађана претседник Градског поглаварства г. Крста Новаковић, апотекар и бивши народни посланик, а у име фабрике сапуна „Мериме“ г. Аксентије Мартић, индустријалац из Крушевца.

(бр. 97. 26. август 1941.)`

М.Ј.

Из Крушевца је отишао за Немачку пети транспорт радника

Крушевац, 26 августа

* ПЕТИ ТРАНСПОРТ РАДНИКА ЗА НЕМАЧКУ кренуо је ових дана из Крушевца. По струци, као и у ранијим транспортима, ово су већином пољопривредни радници, мада међу њима има и радника из осталих струка. Раднике је испратио шеф Берзе рада у Крушевцу г. Сава Савовић.

* ОВИХ ДАНА ИЗВРШЕНО ЈЕ ТРЕЋЕ ОБИЈАЊЕ у Крушевцу. Обијена је мануфактурна радња Мијушка Рајковића, из које је непознати лопов однео мушког и женског рубља, као и свиле, у вредности око 25.000 динара.

* ЗА ИЗРАДУ ПАРАБОЛИЧНИХ ПРОПУСТА на бановинском путу у селу Купину, среза крушевачког, расписао је Технички одељак погодбу за 29 август. Предрачунска сума износи 86.230 динара.

* У ЦИЉУ СНАБДЕВАЊА ГРАЂАНСТВА ДУВАНОМ уведене су у Крушевцу купонске књижице које важе до краја ове године. По тим књижицама сваком пушачу следује 20 грама дувана или 20 цигарета дневно. Врсту дувана или цигарета пушач може да бира по својој вољи.

(бр. 98. 27. август 1941.)

М.Ј.

Суд ослободио човека који је у наступу љубоморе убио жену

Крушевац, 29 августа

* ВОЈИН НИКОЛИЋ, ЗЕМЉОРАДНИК ИЗ ПАДЕЖА у Срезу крушевачком , одговарао је пред судом зато што је 11 јула прошле године, због љубоморе, убио ножем своју жену. Оптужени је признао дело. Суд га је ослободио, пошто је дело извршио, према лекарском мишљењу у наступу младалачког лудила.

*

* ШЕЗДЕСЕТОГОДИШЊА БОРИКА ЖИВКОВИЋ из села Беле Воде, Среза крушевачког, извршила је самоубиство вешањем. Борика је извршила самоубиство због болести.

*

* ШЕСТ НЕПОЗНАТИХ ЛОПОВА ОБИЛИ СУ Земљорадничко-набављачку и потрошачку задругу у селу Скорици, из које су однели робе у вредности преко 20.000 динара.

*

* ЗА ИЗРАДУ ПРИВРЕМЕНОГ МОСТА на бановинском путу Витково-Брус, расписао је Технички одељак у Брусу директну погодбу за 1 септембар ове године. Предрачунска сума износи 60.000 динара.

*

* ЗА РЕКОНСТРУКЦИЈУ БЕТОНСКОГ МОСТА преко Попинске реке, на државном путу Трстеник-Краљево, расписао је Технички одељак у Крушевцу директну погодбу за 29 август. Предрачунска сума износи 299.958 динара.

(бр. 101. 30. август 1941.)

М.Ј.

Како се тргује на пијаци у Крушевцу

Крушевац, 1 септембра

До пре рата крушевачка пијаца била је позната као најјефтинија у унутрашњости. Међутим, приливом великог броја чиновништва и избеглица, скок цена био је знатан.

Крушевачку пијацу свакодневно посети 5-600 сељака и сељанки из околних крушевачких села, који своје артикле продају по доста високим ценама. 4-500 купаца свакодневно дижу грају ценкајући се до изнемоглости. Али је сељак стекао прилично искуство са купцима. И он се довија на свој начин. Поред рекламе он се служи и разним триковима, који се скоро увек свршавају са успехом.

- Хоћете, господине, да дознате мој трик?-одговара на постављено питање један сељак из села Бивоља. Причекајте, па ћете видети. Један килограм кромпира стаје 2.50, пасуља 6, купуса 1, а парадајза 3 динара.

Наилази једна гојазна муштерија.

- Пошто пријатељу, пасуљ?

- Седам динара килограм, милостива госпођо!

- А парадајз?

- Четири динара.

- Узећу ти три киле пасуља и два килограма парадајза, ако хоћеш да смањих цену.

За пасуљ даћу ти 6, а за парадајз три динара по килограму.

Посматра ме сељак и смешка се. Затим се обраћа муштерији.

- Учинићу вам цену, али се надам да ћете и убудуће код мене пазарити.

Госпођа је задовољна, пристала, услужена и са „љубим руке госпођо“ испраћена.

- Видите господине: ја свакој муштерији дам „попуст“, без штете по свој џеп. А „попуст“ и лепа реч вечито пале-каже насмејани препредени сељак.

Ако зађемо редом по крушевачкој пијаци видећемо и нескладност цена истом артиклу. Једна сељанка продаје брескве по 20 динара килограм, друга исти квалитет по 100, а пиљар по 7 динара. Око 11 часова упорна прва сељанка смањиће цену својим бресквама на 8 динара.

Данашње цене животних намирница на крушевачкој пијаци нису у опадању у односу према ценама од пре петнаест дана. Опадање цена је приметно једино код парадајзна, док су код осталих намирница чак у скоку. Парадајз је пре петнаест дана стајао 10 динара килограм. Данас је 3 динара.

Цене осталим намирницама су следеће: кромпир 2.50-3, пасуљ 6-7, купус 1, црни лук 3, боранија 1.50, сир 20-25, шљива 4-5, купине 3-4, јабука 5-6, бресква 7-10, а килограм крушака 7-10 динара.

(бр. 103. 2. септембар 1941.)

Милан Јеротијевић

Крушевачка општина није била довољно строга приликом набавке брашна за грађанство

Крушевац, 4 септембра

Већ 15 дана по крушевачким пекарама није све у реду. Напори Градског поглаварства да дође до довољних количина брашна, остали су безуспешни, па је грађанство принуђено да

се храни кифлама или хлебом од црног пшеничног брашна, који се, и поред максимиране цене, продаје по 10 динара.

- Ко је кривац за ово? – упутили смо питање претседнику Градског поглаварства г. Ђорђу Лазаревићу.

- Кривци су, у првом реду, велико продавци брашна, који не желе да изврше испоруку по максимираној цени. Због тога је поглаварство принуђено да плаћа 1.50 динар по килограму више но што је то прописано, и услед тога килограм хлеба у овдашњим пекарама стаје 10 динара.

- Оваквим радом се изиграва закон?

- Принуђени смо да овако радимо, јер иначе грађанство не би имало хлеба. Јер ако би се строго држали прописа, великопродавци би обуставили испоруку брашна за наш град.

Али ово није све. Хлеб који се продаје у Крушевцу сем тога меси се од непросејеног брашна, и хлеб има горак укус.

(бр. 106. 5. септембар 1941.)

Милан Јеротијевић

Усред дана убио у општинској канцеларији бившег претседника општине

Крушевац, 6 септембра

У селу Јасики, које је од Крушевца удаљено три километра, догодио се ових дана један крвав злочин. Усред бела дана, у општинској већници, пуној сељака, убијен је бивши претседник Јасичке општине Стојан Милосављевић.

СВАЂА У ОПШТИНИ

У општинској згради, као и пред њом, био се искупио тога дана велик број сељака, који су дошли да приме личне карте, према наређењу претседника општине. И док су се једни примивши легитимације, враћали кућама, други су се у разговору задржали у самој згради и у дворишту. Око 11 часова дошли су у Општину за своје исправе Милоје Недељковић и Стојан Милосављевић, бивши претседник јасичке општине. Како је особље било заузето другим пословима. Стојан је узео са стола легитимације и, прелиставајући их тражио своју. Гледајући га, Милоје је викнуо на њега:

- Стојане, ниси ти претседник општине! Предај легитимације претседнику, па нека ти он преда твоју.

- Ја хоћу своју!-рекао је Стојан.

- Е, кад нећеш, ево ти! Рекавши то Милоје је извадио из цепа револвер и опалио на Стојана један хитац, од кога је овај погођен у главу пао.

УБИЦА ЈЕ ПОБЕГАО

У Општини је настала паника. Људи, поплашени, почели су јурити ка излазу. Убица Милоје брзо се снашао и уперико револвер на присутне сељаке, повикавши:

- Претседниче, и сви остали, руке увис. Нико да није мрднуо, већ један по један напоље и право кући.

Када је и последњи службеник јасичке општине изашао, Милоје, са револвером у руци упутио се својој кући. Ту се опростио са женом и шесторо деце, па је отишао у непознатом правцу.

Сутрадан, док су патроле трагале за одбеглим Недељковићем, тешко рањени Милосављевић преминуо је у крушевачкој болници.

(бр. 108. 7. септембар 1941.)

М.Ј.

У Крушевцу морају на кућама да се истакну листе чланова породице

Крушевац, 9 септембра

* Начелник Среза крушевачког издао је наредбу по којој сва домаћинства у Крушевцу и срезу морају, на видним местима својих кућа, истаћи кућне листове чланова породице и станара.

* За израду параболичних пропуста, на бановинском путу, у селу Купљину, Срез крушевачки, расписао је Технички одељак у Крушевцу лицитацију за 15 септембар. Предрачунска сума износи 86.230 динара.

(бр. 110. 10. септембар 1941.)

М.Ј.

РАДНИЦИ У КРУШЕВЦУ ТРАЖЕ КОМЕСАРА ЗА КОНТРОЛУ ЦЕНА И ОСНИВАЊЕ ГРАДСКЕ АПРОВИЗАЦИЈЕ

Крушевац, 19 септембра

У просторијама Радничке коморе одржана је конференција радника и после дуже дискусије донета је резолуција, коју су присутни једногласно прихватили.

У резолуцији крушевачких радници моле надлежне да предузму потребне мере, како би се положио радника, као и осталих сиромашних слојева, поправио. Они траже наименовање комесара за контролу цена и надница у Крушевцу, установљење градске апровизације и оснивањем социјалног одбора при Крушевачкој општини за решавање социјалних питања.

Овој конференцији председавао је повереник Радничке коморе у Крушевцу г. Милутин Илић.

(бр. 119. 20. септембар 1941.)

М.Ј.

Горосече у Јастребцу зарађују дневно 70 динара

Крушевац, 20 септембра

Министарство народне привреде наредила је Шумској управи у Крушевцу ове јесени, у свом реону да посече 25.000 кубних метара дрва.

Сельаци из околних села, који су узети за овај рад, нису били навикнути на посао, па су, и поред добре награде, напуштали посао и враћали се својим кућама. Због тога исход посла није био задовољавајући. Успело је само да се на Јастребцу исече око 4.500 просторних метара, што не износи ни једну петину предвиђене количине.

Шеф Шумске управе инжињер г. Живојиновић каже:

- Наши радници из околних села нису способни за овакав посао. Нама су потребни радници-стручњаци, људи који су и до сада били запослени на оваквим радовима. Таквих радника има свакако у нашој земљи, а њих би се највише нашло међу избеглицама из Босне. Засада нам је потребно око 100 радника. Што се тиче услова рада, они су доста повољни, јер се за један исечен метар плаћа 22 динара, а један радник може исећи дневно три до четири метра. Према томе, дневна зарада износи просечно око 70 динара.

„Предузели смо потребне кораке и за исхрану. Ових дана ћемо добити животне намирнице по максималној цени и ставити их на расположење нашим радницима. На овај начин они ће бити заштићени од несавесних шпекуланата, јер ће у довољној количини добијати маст и хлеб, као и друге намирнице“.

Поред користи, коју ће од овог посла имати сами радници, њиме би се, у приличној мери, решио и проблем огрева. Како је зима на прагу ово би питање требало решити најхитније.

(бр. 120. 21. септембар 1941.)

М.Ј.

Јабуре су лепо понеле у Крушевачком крају

Крушевац, 22 септембра

* ОВОГОДИШЊИ РОД ЈАБУКА БИЋЕ ИЗНАД СВАКОГ ОЧЕКИВАЊА, јер су све сорте одлично понеле, нарочито Будимка и Тетовке. Извоз ће бити обилатан.

Сазревање грождја, због киша, које свакодневно падају, закаснило је, па ће се берба обавити, вероватно, почетком новембра.

(бр. 121. 23. септембар 1941.)

М.Ј.

У КРУШЕВЦУ СЕ ДЕЛИ КИЛОГРАМ ШЕЋЕРА ПО ОСОБИ

Крушевац, 22. септембра

* Становништво Крушевца почело је већ са добијањем шећера за септембар. На свако лице издаје се по један килограм. Шећер се издаје само на купонске књижице.

* Расписан је конкурс за шеснаест нових општинских стражара у Крушевцу. Ови нови стражари, поред стана и одела, имаће и месечну плату од 1.000 динара.

* За реконструкцију засвођеног моста преко Попинске реке, на државном путу Трстеник-Краљево, расписана је друга директна погодба за 15 септембар. Предрачунска сума износи око 300.000 динара.

(бр. 121. 23. септембар 1941.)

М.Ј.

Сукоб четника и оружаног одреда са комунистима код Љубостиње Погинуло три комунисте, три рањено и више ухваћено живих

Трстеник, 22 септембра

Једна комунистичка банда извршила је у суботу 20 септембра рано изјутра напад на Трстеник. Комунисти су напали на надлештва и опљачкали благајне.

Одмах после напада комунисти су се повлачили у правцу манастира Љубостиње.

Један наш оружани одред и четници, који су заједно на терену, чим су обавештени о последњем злочину комуниста одмах су се упутили у правцу њиховог повлачења. У близини манастира Љубостиње дошло је до борбе између комуниста с једне стране и нашег оружаног одреда и четника с друге стране.

У овој борби захваљујући заједничкој сарадњи нашег оружаног одреда и четника погинуло је три комуниста. Поред тога рањено је три комуниста и неколико комуниста је заробљено. Сем тога, наш оружани одред и четници успели су да заплене од комуниста неколико натоварених кола и чеза са многим опљачканим стварима.

Наш оружани одред и четници одмах после тога наставили су успешно гоњење осталих комуниста, који су се разбежали и растурили.

(бр. 121. 23. септембар 1941.)

С.П.

Жена која је хтела да се жртвује за свога мужа

Крушевац, 4 октобра

Велико веће Крушевачког окружног суда, коме је председавао судија г. Стаменковић, са члановима г.г. Марковићем, Китановићем, Костићем и Васиљевићем и записничаром гцом Јовановић, расправљало је ових дана једну врло занимљиву кривицу старца Радичка Бабића, земљорадника, из села Плоче, у Срезу копаоничком и његову 55 годишњу жену Иносаву. Они су 12 новембра прошле године на сеоском путу, у селу Плочи, камењем гађали Добривоја Бабића, земљорадника, иначе њиховог даљег рођака. Добривоју су нанели тешке повреде по глави, и он је после недељу дана преминуо у Бановинској болници.

У почетку истраге Иносава се јавила суду као убица, тврдећи да њен муж Радичко у томе није имао никаквог удела, противно изјави неких сведока. Као узрок убиства навела је као свађу око земље. Али, и поред овако убедљивог исказа жене, суд је ипак ставио у истражни притвор њеног мужа. Тако су се обоје нашли на оптуженичкој клупи.

На суђењу су се појавили главни сведоци жене убијеног. Добривоја и његово двоје малолетне деце. Они су, као и неколико других сведока, суседи убице Радичка, потврдили да је Радичко, који је био скривен иза једног храста, гађао камењем Добривоја, док је његова жена само стајала поред њега.

Суд је стекао уверење да је исказ сведока истинит па је после дате речи државног тужиоца и заступника приватне тужбе, г. Драгомира Михаиловића и г. Добре Милића, адвоката из Крушевца и бранилаца оптужених адвоката, г. Михаила Лучића, донео поресуду којом је Иносаву ослободио сваке одговорности, а њеног мужа Радичка осудио на 12 година робије и трајан губитак часних права, као и на плаћање 21.000 динара породици убијеног.

(бр. 132. 5. октобар 1941.)

М.Ј.

Српска Шампања има 24,000.000 чокота винове лозе

Крушевац, 9 октобра

Жупа је најбогатији винородни крај у нашој земљи. Од једва 4000 хектара, 3000 хектара налази се под виноградима, са укупно око 24,000.000 чокота. То је српска Шампања, која је нашу земљу снабдева свим врстама вина, најбољег квалитета.

Ове године грожђе је одлично напредовало, а највише су предњачили прокупац и рскавац. Али, свакодневне кише, до пре 15 дана, спречиле су да оно на време сазри, па ће, услед тога Жупа имати знатне штете. Да би зло било веће зрна тамјанике и још неких сорти, због великог воденог талога, распрснула су се и пропала.

Овогодишња берба у Жупи обавиће се са извесним закашњењем, које ће изнети око 15 дана. Према томе она ће отпочети тек почетком новембра.

* НАДМЕТАЊЕ ЗА НАБАВКУ ТУЦАНИКА, које ће се одржати 17 октобра расписао је Технички одељак у Крушевцу, ради ваљања бановинског пута Крушевац-село Каоник. Предрачунска сума износи 405.720 динара.

* У КРУШЕВАЦ ДОЛАЗЕ НЕПРЕСТАНО ИЗБЕГЛИЦЕ, тако да се данас овде налази 750 избегличких породица, са 2789 чланова. Општина је предузела мере да обезбеди животне намирнице, као и станове.

* СЕКИРОМ ЈЕ УДАРИЛА И ТЕШКО ПОВРЕДИЛА своју сусетку Милену, жену Стојана Јаковљевића, кројача, Љубица, жена Жике Матића, трговца. Повређена Милена налази се сада у врло тешком стању. Разлог овог напада су међусобне свађе и зајевице.

* КРУШЕВАЦ ЈЕ ДОБИО ТРЕЋУ ФАБРИКУ БОНБОНА и ратлука, која носи назив „Багдала“. Власник фабрике је г. Марко Пузић, посластичар из Крушевца.

(бр. 136. 10. октобар 1941.)

М.Ј.

Прирез за обезбеђење сиротиње завела је Крушевачка општина

Крушевац, 13 октобра

Крушевац данас заузима по броју становника четврто место у Србији, после Београда, Ниша и Крагујевца. Град има већи број сиротиње. Општинска управа стара се да јој обезбеди најнеопходније животне потребе, првенствено хлеб и огрев.

Претседник општине г. Крста Новаковић, апотекар и бивши народни посланик, тражио је могућности да општина дође до потребних материјалних средстава за набавку веће количине намирница за сиротињу.

На седници већа г. Новаковић је предложио да општина, ради издржавања сиротиње, уведе 100 на сто прирез на основну, допунску, течевинску и кућаринску порезу. Овај предлог, после дуже дискусије прихватила је већина градског већа.

После одржане седнице г. Новаковић је примио вашег дописника коме је изјавио:

- Ранијих година општинска сиротиња живела је од милости имућних. Дешавало се, међутим, да је један део имућних грађана, приликом прикупљања зимске помоћи, давао тако мале прилоге, да то није било достојно њиховог стања. Данашњим решењем ово се питање скинуло са дневног реда. Општински прирез наплатиће се од грађана који плаћају порез, па ћемо на тај начин прикупити суму од око 1.500.000 динара, која ће бити довољна за набавку најпотребнијих животних намирница за крушевачку сиротињу.

На питање како стоји са огревом г. Новаковић је одговорио да је ово питање најактуелније и да су предузете хитне мере да се у току најскоријих дана оно и реши. Општина ће набавити потребне количине дрва које ће ставити на расположење грађанству у зимском периоду, по доста повољној цени, тако да ће се избећи зависност од пијачних цена.

(бр. 139. 14. октобар 1941.)

М.Ј.

Планина Јастребац под снегом

Крушевац, 17 октобра

* У околини Крушевца нагло је захладнело, па је једног дана падао и снег, који се због влажног земљишта одмах отопио. Планина Јастребац покривена је већ снегом.

* Становништво Крушевца већ добија следовања шећера за месец октобар и на свако лице издаје се по килограм. Шећер се издаје само на купонске књижице.

* Издавање личних карата врши Начелство среза крушевачког избеглицама са територије овог среза.

* Комесар за контролу цена и надница предузело је мере да поједини грађани не би нагомилали дрва за огрев.

(бр. 143. 12. октобар 1941.)

М.Ј.

Неразјашњено убиство одбегле сељанке

Крушевац, 22 октобра

Велико веће Окружног суда у Крушевцу, коме је председавао судија г. Бркић, са члановима г. г. Марковићем, Ристићем, Китановићем и Поповићем и записничаром г. Благојевићем, расправљао је ових дана један врло занимљив случај.

Државни тужилац г. Трифковић, оптужио је Цветка Филиповића и Богића Ерића, земљораднике из села Радик, у Срезу копаоничком, због убиства Десанке, законите Цветкове жене, која је пре годину дана одбегла Радомиру Богдановићу из истог села.

Радомир је био познат у селу као имућан домаћин. Пре три године он је удао своју јединицу, Радомирку за Милана Ерића, из истог села. Али како је остао у кући сам, морао је и он да помишља на женидбу. Он је приволео некако Цветкову жену Десанку, да остави мужа и да се пресели у његову кућу. То му је било утолико лакше што се Цветко и Десанка нису никако слагали. Од тога дана Радомира су попреко гледали његови рођаци, а међу њима нарочито његов зет Ерић.

На дан 14 јуна враћао се стари Богдановић, са Десанком колима из Крушевца, где је куповао неке ствари. Када су били на месту званом „Царина“, у атару општине ражањске, једна непозната особа викнула је из оближњег шумарка: „Нећете више!“ и опалио пушку. Метак је погодио Десанку која је остала на месту мртва. Уплашен за свој живот, Богдановић је потерао кола и успео да побегне.

За ово убиство власти су осумњичиле Милана Ерића, Богдановићевог зета, Цветка Филиповића, првог мужа убијене Десанке и Богића Ерића, Милановог брата. Богић је осумњичен да је дело извршио по наговору по налогу свога брата. Али, иако су сва тројица осумњичених доказали свој алиби, суд их је ипак ставио у истражни притвор.

Августа месеца Милан Ерић успео је да побегне из затвора. Он се одметнуо у шуму и са тројицом сељака створио разбојничку дружину, којој се ставио на чело. Та дружина била је страх и трепет за читаву околину. Али убрзо је била уништена од жандармерије.

Тако су се на овом суђењу наша преостала двојица, оптужени Цветко Филиповић и Богић Ерић.

После исказа оптужених, који су изјавили да су у овој ствари потпуно невини, што је потврђено и исказом сведока и после дате речи бранилаца оптужених, адвоката г. Лучића и г. Накића, суд је донео пресуду којом се оптужени ослобађају сваке кривице.

(бр. 147. 23. октобар 1941.)

М.Ј.

Радионица бонбона „Слога“ изгорела до темеља

Немачки официер улази у пламен и спасава заборављену девојчицу

Крушевац, октобра

Блок зграда који се налази поред Споменика, а који сачињавају хотел „Париз“ и око тридесет радњи, за мало да цео није постао жртва пожара. Захваљујући немачким војним властима, овај пожар који је почео нагло да се шири локализован је, тако да је ватра уништила само три радње.

Око двадесет и три и по часа појавио се пожар у фабрици бонбона и ратлука „Слога“. Како је материјал у радњи био лако запаљив, то је ватра великом брзином захватила целу зграду. Пошто је кретање грађана у то време забрањено, патроле градске страже алармирале су немачке власти, које су убрзо дошле на лице места. Борба противу пожара који се нагло ширио и захватио два суседна дућана била је напорна. Официри, подофицири, војници немачке војске радили су сложено на спасавању живота људи, који су се налазили у зградама, као и њихове имовине. У помоћ су прискочили такође и градски стражари, као и особље хотела „Европа“ и хотела „Париз“.

ПОЖАР У ФРИЗЕРСКОЈ РАДЊИ

Међу запаљеним радњама налазила се и фризерска радња г. Миливоја Николића. Г. Николић становао је са својом породицом у продужетку своје радње, под истим кровом. И док је ватра узимала све веће размере г. Николић, који је спавао није ни слутио да се са целом породицом налази у смртној опасности. Тек када је ватра захватила и кров његове радње, он је скочио онако бунован и упутио се до салона, где је угледао немачке војнике, који су износили намештај да би га спасли.

Г. Николић није изгубио присебност, већ се одмах вратио натраг, узео петогодишњег сина и рекао жени да одмах изиђе напоље. Они су тако истрчали, али су заборавили своје друго дете, четворогодишњу Браниславу. Пожар је непрестано растао, јер пожарних справа нема у Крушевцу, па се гасило само са кофама. Главни циљ био је да се пожар ограничи.

ПОДВИЗИ НЕМАЧКОГ ОФИЦИРА

Сви присутни официри, подофицири, војници немачке војске уложили су све своје снаге. Крајскомандант предњачио је пред свима. Он је стално издавао заповести, узимајући и сам удела у гашењу пожара. У тренутку када је пожар захватио и спаваћу собу фризера Николића, он се баш налазио на крову и зачуо плач мале Браниславе. Крајскомандант направио је пролаз своје ађутанту, који је на рукама из пламена изнео малу Браниславу.

Пожар је локализован око два сата ноћу.

Штета коју је нанео пожар цени се на 1,500.000 динара. Само радионици „Слога“ изгореле су машине и роба у вредности од око 900.000 динара, док осигурање радње износи само 100.000 динара, а штета у радњи фризера Николића цени се на око 50.000 динара.

Узрок пожара није могао бити утврђен.

(бр. 147. 23. окртобар 1941.)

М.Ј.

Из пушке убио пијана човека у свом дворишту

Крушевац, 23 октобра

Стеван Топличанин, земљорадник, из села Мачковца, у Срезу крушевачком, већ је једном одговарао пред великим већем Окружног суда у Крушевцу због убиства свога суседа Душана Антића, земљорадника. Тада је Топличанин био осуђен на седам година робије. Али, како је Касациони суд поништио пресуду Окружног суда, наређена је ревизија претреса. Тако се оптужени Топличанин поново нашао на оптуженичкој клупи.

Судило му је велико веће које су сачињавали: председавајући, заменик председника Окружног суда, г. Бојовић, са члановима г. г. Бркићем, Ристићем, Костићем и Тодорићем и записничаром г. Богојевићем.

Државни тужилац г. Трипковић, оптужио је Топличанина, оптужио је Топличанина што је у ноћи између 23 и 24 марта ове године безразложно убио из пушке Душана Антића, који се те ноћи враћао из свога забрана, мало напит и случајно се нашао у двориште оптуженог.

Оптужени Топличанин признао је дело. Он наводи да покојни Антић није дошао у његово двориште безразложно, јер је при себи имао пушку и почео да прети како ће да побије сву Топличанинову чељад.

После исказа сведока и одбране адвоката г. Михаила Тодоровића, суд је донео пресуду којом је оптуженог Топличанина огласио кривим и осудио га на пет година робије, трајан губитак часних права и да плати породицу убијеног Антића 16.500 динара.

(бр. 148. 24. октобар 1941.)

М.Ј.

Крушевац има све услове да постане индустријско место

Крушевац, 28 октобра

Крушевац је пре рата имао доста развијену индустрију, тако да је у њему било запослено преко 4.000 радника. Од њих је већина била запослена у државном заводу „Обилићево“. Како „Обилићево“ више не ради, његових 2.000 радника растурили су се по осталим индустријским предузећима.

Крушевац има више преимућства да би се у њему могла развити обилна приватна индустрија. Он у својој ближој околини располаже великим и погодним слободним земљиштем које би могло да се искористи у циљу грађења индустријских објеката. Поред тога он располаже и са довољно воде која је јадан од најглавнијих услова за опстанак индустрије. Реке Морава у северозападном, а Расина у југоисточном делу, подесне су за индустријско изграђивање Крушевца.

Што се тиче електричне енергије Крушевац би могао задовољити свако индустријско предузеће, јер он данас располаже са три велике модерне централе, од којих је једна власништво Крушевачке општине, а друге две припадају заводу „Обилићево“. Крушевачка општина добила је за своје становништво, пре рата као и неколико месеци после рата, електричну енергију из „Обилићева“, по врло повољним условима. Општина је сада поново пустила своју централу у погон искључиво због штедње у гориву.

Важна чињеница у том погледу је и та, што се у близини Крушевца налазе рудници угља за снабдевање ових централа. То су рудници: алексиначки и Равна Река код Ћуприје.

Даља преимућства Крушевца, по којима се он може развити у велики индустријски центар јесу и путеви. Преко Сталаћа он је везан за међународни пут Ниш-Београд, а према западу за Краљево, одакле се одвајају путеви у правцу Косовске Митровице, Чачка, Ужица и Крагујевца. У погледу железничког саобраћаја Крушевац има такође велике вредности. Он располаже нормалном пругом. Којом је преко Сталаћа везан за главну пругу Београд-Ниш и узаним колосеком Сталаћ-Ужице.

Што је врло важно Крушевац данас располаже са довољно радне снаге, и то стручне. Има довољан број инжењера, хемичара и технолога, као и мајстора који су специјално школовани за разноврсну индустрију. Поред ових Крушевац располаже и са великим бројем специјализоване радне снаге. Тако је, на пример, око 500 радника специјализовано на изради производа од гуме.

Крушевљани имају и довољно капитала, али на жалост немају иницијативе.

(бр. 152. 29. октобар 1941.)

М. Јеротијевић

Пијани гост убио кафецију ножем

Крушевац, 30 октобра

* Живојина Тодоровића кафеције из села Дедине, у близини Крушевца, убио је прекључе пијани гост Момир Ракић, земљорадник, из истог села.

* Према исказу сведока Ракић је од кафеције Тодоровића тражио да му замени једну банкноту која је на једном крају била поцепана. Како Тодоровић није хтео он је извукао велики касапски нож и ударио Тодоровића посред срца. Тодоровић је одмах издахнуо.

Покојни Тодоровић био је угледан домаћин, врло поштен и вредан човек. Имао је 30 година, а за собом је оставио жену и троје деце. Убица Ракић је побегао и још није ухваћен.

* За набавку резервног материјала (шљунка, песка и туцаника), ради одржавања државног пута Крушевац-Трстеник, расписао је Технички одељак лицитацију, која ће се одржати 24. новембра. Предрачунска сума износи 474.000 динара.

* Број избеглица у Крушевцу свакодневно расте. Досад се овде населило 836 породица, са 3.049 чланова.

* За оправку државног пута Крушевац-Брус Технички одељак у Брусу расписао је лицитацију која ће се одржати 30. новембра. Предрачунска сума износи 103.056 динара.

* Попис грађана са месечним приходима мањим од 1.200 динара извршила је Општина у Крушевцу и њима ће Апровизациони одбор разделити брашно за месец новембар. Следовање брашна износиће 250 грама дневно по особи.

(бр. 154. 31. октобар 1941.)

М.Ј.

Акција претседника Крушевачке општине г. Новаковића за безбедност и снабдевање грађана

Крушевац, 30 октобра

У биоскопској дворани хотела „Европа“ одржан је састанак грађана на коме је узело учешћа око 1.500 особа. Састанак је сазвао претседник Општине г. Крста Новаковић, апотекар и бивши народни посланик, да би упозорио грађанство на последице, ако се понове догађаји, који су се недавно одиграли у овом крају. Такође изложио је и старање Општине за снабдевање грађанства животним потребама.

У свом говору г. Новаковић се осврнуо на догађаје који су претходили 26 септембру и подвукао да су немачке власти са пуно симпатија посматрали како су грађани Крушевца били потпуно лојални, због чега их је мимоишла казна која је задесила грађане других места.

Г. Новаковић подвукао је даље старање претседника владе, армијског генерала г. Милана Недића, који се заузео за грађане Крушевца, пославши им у виду помоћи један вагон брашна, четири вагона пшенице и милион динара у готовом новцу.

Присутни су дугим, спонтаним симпатијама примили изјаве г. Новаковића и умолили га да изјави благодарност грађана Крушевца претседнику владе г. Недићу на његовом очинском старању за напаћени српски народ.

Изабрана је нарочита делегација од 20 чланова, која ће у име грађана да захвали немачким властима у Крушевцу на њиховом поверењу.

Г. Новаковић је даље изложио план, по коме ће сваки становник бити снабдевен најглавнијим потребама – хлебом и огревом.

- Нико у Крушевцу, изјавио је г. Новаковић, не сме ове зиме остати без хлеба и огрева. Уколико неко има одвише њему ће се одузети и дати ономе ко нема. У томе циљу започеће се ових дана и са пописом дрва за огрев.

(бр. 154. 31. октобар 1941.)

М.Ј.

ВЕЛИКИ БРОЈ ДОБРОВОЉАЦА ИЗ КРУШЕВЦА

Крушевац, 8 новембра

Пре два три дана кроз Крушевац је прошао један добровољачки одред. Како се овај одред задржао дуже то је народ не само из града, већ и из села, потрчао к њима да макар и кратко време погледа ове наше добровољце, да им макар и неколико речи упути. И док су старци упућивали овим нашим добровољцима речи молбе да их заштите од комунистичке напасти дотле су млађи искористили да затраже информације за ступање у добровољачке одреде.

Крушевачка општина сада са овом омладином има огромног посла. Свакодневно кроз канцеларије продефиљује четрдесет до педесет људи, који ваде потребна уверења. Претседник Градског поглаварства у Крушевцу г. Коста Новаковић, апотекар и бивши народни посланик, испитује и проверава људе које треба да упути надлежним, да би ови сутрадан обукли униформе српских добровољаца.

Поред војника и подофицира пријављују се и официри. Што је најинтересантније има и деце. Један малишан из једног села на подножју Јастребца, излази из канцеларије г. Новаковића плачући.

- Зашто бато плачеш?
- Неће да ме приме у добровољце.
- А шта ћеш ти у добровољце?
- Хоћу да се светим. Убили су ми оца, па хоћу да га осветим.
- Колико имаш година?
- Петнаест. Али знајте да то ништа не значи, што имам толико година. Ја бих онима у шуми више јада нанео него многи други.
- Док порастеш бато.
- Али тада их више неће бити.
- Свакако.

Деје отишао даље, не престајући са плачем. А за то време, један по један, колона иде даље и богзна колико ће их бити за борбу против комунизма и спас имена српског.

(бр. 162. 9. новембар 1941.)

М.Ј.

Постављање г. др. Ивана Ђорђевића за бана Моравске бановине примљено је са задовољством у Крушевцу

Крушевац, 10 новембра

У Крушевцу је повољно примљена вест да је за новог бана Моравске бановине постављен г. Иван Ђорђевић, лекар из Крушевца.

Нови бан г. др. Ђорђевић у Крушевцу се налази низ година. Као срески лекар он је био у сталном додиру са свима сталезима. Ово ће г. др. Ђорђевићу много користити.

Становници Крушевца врло су задовољни овим постављењем. Они се припремају да, са претседништвом Општине, још једном одаду јавно признање нашој влади и њеном претседнику армиском генералу г. Милану Недићу.

*

Нови бан Моравске бановине г. др. Ђорђевић, рођен је у Крагујевцу 1893 године, као син почившег Сретена Ђорђевића, бившег окружног начелника у Смедереву, Крагујевцу и Београду.

Г. др. Ђорђевић је основну школу завршио у Крагујевцу и Смедереву, а средњу у Београду. Медицину је студирао једну годину у Бечу, а затим, по свршетку светског рата, наставио у Прагу, где је иста и завршио.

После завршених студија г. др. Ђорђевић постављен је за среског лекара у Наталинцима, где је провео једну годину, а за овим премештен је у Велико Орашје. Од 1926 г. др. Ђорђевић налази се у Крушевцу, као срески лекар Среза крушевачког, са које дужности одлази на нови положај бана Моравске бановине.

За време свога службовања г. др. Ђорђевић стицао је симпатије своје околине, нарочито због свог брзог и тачног расуђивања и правичности.

(бр. 164. 11. новембар 1941.)

М.Ј.

Крушевљани одобравају политику генерала г. Недића

Крушевац, новембра

Да ли постоји у свету народ који прославља свој пораз, као српски народ? Међу највећим празницима који Србин прославља свакако је Видовдан, дан пропасти царства. Међу најлепшим споменицима у Србији опет је свакако споменик Косовским јунацима у Крушевцу, који је израдио вајар Ђока Јовановић.

Народ престонице цара Лазара, за кога овај споменик представља понос и највећу светињу у граду, у свим местима јавног манифестовања окупљао се око њега, да би пред овим симболом косовског боја исказао своје расположење.

Као и у другим приликама и прошле недеље народ Крушевца похрлио је ка споменику да чује говор свога претседника владе армиског генерала г. Милана Недића.

Око 2.000 грађана пажљиво је саслушало говор г. Недића који је преношен преко звучника. Генерал Недић осудио је рад комуниста. Тај рад је осудио, слушајући говор, и окупљени народ Крушевца. Грађани овога града имали су прилике да виде како је рад ових

народних злотвора штетан и да се увери какви изгледају „ослободиоци народа“, са секирама и врећама спремним да их испуне пленом из добијених радњи и домова.

- Генерал г. Недић је прави народни отац, каже нам један професор крушевачке гимназије после одржаног говора, јер он још увек хоће да спасе заблуделе синове народа.

Једна уплакана старица нам каже:

- Плачем сине, јер ме боли пропаст нашег народа. У рату не настрадамо толико као сада. А то је све због обести туђих потстрекивача који нити су Срби, нити имају какве везе Србином.

(бр. 167. 14. нобембар 1941.)

М.Ј.

Због исцепане новчанице убио кафеџију

Крушевац, 14 новембра

* У пијанству земљорадник Момир Ракић из села Дедине, убио је ножем Живојина Тодоровића, кафеџију, зато што му овај није хтео да прими једни исцепану новчаницу. Ракић је био побегао, али се јуче сам пријавио истражном судији.

* Преко 70 пријава ратне штете из Крушевца и Среза расинског и крушевачког примио је Срески суд.

* Становништво Крушевца, које има мање од 1.200 динара месечних прихода прима новембарско следовање брашна од општине. Следовање износи 250 грама дневно на члана породице.

* Комесар за контролу цена и надница у Крушевцу г. Продановић предузео је енергичне мере за контролу максимираних цена код свих трговачких и занатских радњи.

(бр. 168. 15. новембар 1941.)

М.Ј.

У Крушевцу преко дана обустављена струје

Крушевац, 17 новембра

* У Крушевцу преко дана обустављена је електрична енергија. Струје има само од 18 часова увече до 7 часова ујутру.

* Осамдесет радника запослених у овдашњој Дуванској станици тражило је интервенцију повереника Радничке коморе у Крушевцу г. Илића да им се додели зимска помоћ.

(бр. 170. 18. новембар 1941.)

М.Ј.

У Крушевцу је продужен полициски час

Крушевац, 20 новембра

* КАО ЗНАК ПРИЗНАЊА ЗА СВОЈЕ ЛОЈАЛНО ДРЖАЊЕ, које су грађани Крушевца нарочито испољили у данима од 23 до 28 септембра, у Крушевцу је, поред већ одатог ранијег признања, овде продужен и полициски час.

Тако овде у Крушевцу је дозвољено кретање од 6 часова изјутра до 19 часова увече. После овог времена грађанима је дозвољено обављање послова у својим двориштима.

* КАНЦЕЛАРИЈА СРЕСКОГ СУДА ЗА СРЕЗОВЕ КРУШЕВАЧКИ И РАСИНСКИ пресељени су из зграде Округног суда у зграду Женске занатске школе.

* ТРГОВАЧКЕ РАДЊЕ У КРУШЕВЦУ ОТВОРЕНЕ СУ, према најновијој наредби, од 8 до 13 часова. Ово ново радно време у трговачким радњама заведено је због штедње у гориву и електричној струји.

* СЛЕДОВАЊЕ СОЛИ ЗА МЕСЕЦ НОВЕМБАР у Крушевцу већ је отпочео и со се издаје само по куповним књижицама.

* ОСАМДЕСЕТ РАДНИКА ЗАПОСЛЕНИХ У ДУВАНСКОЈ СТАНИЦИ тражило је од повереника Радничке коморе у Крушевцу интервенцију за пријем зимске помоћи, на основу наређења Министарства финансија.

* У КРУШЕВЦУ ЈЕ ЗАВЕДЕНА ШТЕДЊА ЕЛЕКТРИЧНЕ СТРУЈЕ и грађани добијају осветљење од 18 до 7 часова изјутра.,

(бр. 173. 21. новембар 1941.)

М.Ј.

За новог претседника Крушевачке општине постављен је г. Ђорђе Лазаревић банкар

Крушевац, 24 новембра

* ДОСАДАШЊА ОПШТИНСКА УПРАВА У КРУШЕВЦУ РАЗРЕШНА ЈЕ ДУЖНОСТИ и на њено место постављена је нова. За новог претседника постављен је досадашњи потпредседник г. Ђорђе Лазаревић, банкар. Досадашњи претседник г. Крста Новаковић, апотекар и бивши народни посланик, носилац је нове листе већника. Нова општинска управа већ је уведена у дужност.

Ново веће Крушевачке општине сачињавају: г.г. Крста Новаковић, апотекар, Душан Кедровић, апотекар, Радич Јосић, протојереј, Милан Јаковљевић, абација, Милан Стојковић, кафеџија, Михаило Живковић, адвокат, др. Анта Маринковић, лекар, Алекса Стаменковић, Димитрије Зојић, Ивко Јаковљевић, трговци, Благоје Јовановић, кројач, Драгутин Тешић, јувелир, Милутин Урошевић, трговац, Милан Ђорђевић, хотелијер, Сениша Стефановић, Чеда Илић, Тома Дунда, Љуба Пољимљец, трговци, инж. Животије Симовић, Љуба Николић, бравар, Миодраг Стојадиновић, пинтер, Миодраг Рајковић, трговац, Милан Накић, адвокат, Марко Цветковић, Милен Мишић, гвожђарски трговци, Станимир Буљутић, ћевабџија, Душан Савић, Ранђел Ђорђевић, трговци, Драгомир Николић, кафеџија, Светислав Милић, воскар, Милутин Михаиловић, трговац, Михаило Благојевић, месар, Милен Петровић, лимар, Мирослав Цветковић, кројач, Добросав Живковић и Милисав Здравковић, земљорадник.

* ПЕТ ВАГОНА ПШЕНИЦЕ „БАНКУТ“ ДОБИЛИ СУ ЗА ОВОГОДИШЊУ СЕТВУ пољопривредни референти срезова крушевачког и расинског.

Сва пшеница већ је раздвојена земљорадницима ових срезова. Један вагон замењен је за обичну пшеницу, а остала четири вагона раздвојена су бесплатно сиромашним земљорадницима.

* ЗА НОВОГ СРЕСКОГ НАЧЕЛНИКА СРЕЗА КРУШЕВАЧКОГ постављен је г. Миливоје Жутић, који је досада био начелник Среза добрићског.

* ИГРАЊЕ КАРАТА ЗАБРАНИЛО ЈЕ ГРАДСКО ПОГЛАВАРСТВО у Крушевцу и прописане су казне за оне који се не буду придржавали ове наредбе.

* ПО ДРУГИ ПУТ ЗАМЕТНУЛА ЈЕ РОД КРУШКА у врту г. Манче Костовића, трговца. Народ у овој појави гледа оштру предстојећу зиму.

(бр. 176. 25. новембар 1941.)

М.Ј.

Строге мере за уништавање Шума

Крушевац, 26 новембра

Власти су утврдиле да последњих месеци велики број особа, нарочито сељака, бесправно сече државне и самоуправне шуме. Да би се овом злу стало на пут, предузете су најенергичније мере, па је због тога и сам министар народне привреде г. Михаило Олћан, издао наредбу, у којој између осталог стоји:

„Сваки онај који је бесправно секао државну, самоуправну, општинску, манастирску или приватну, туђу шуму, па дрво на тај начин прибављено затаји и не преда властима или не однесе на место одређено од стране власти, бити предан Преком суду.

„Сваки онај који је такво дрво секао и већ отуђио, па новац добивен за дрво до 10 децембра не преда месним властима, биће предан на суђење Преком суду.

„Сваки онај ко редовним путем набавља дрво, без дозволе Централне за огрев, па у циљу пљачке и богатства другом препрода, биће предан на суђење Преком суду.

„Сваки онај чиновник који у списак сиромашних и заслужних унесе неког злонамерно или из нехата, коме ту није место, или злонамерно не унесе неког коме је ту место или не успе у одређеном року да нађе најбољи начин како ће успешно поверени му задатак да изврши, биће ради саботаже одмах отпуштен и предан на суђење Преком суду.

„Сви органи власти имају строго водити рачуна о томе и свако ко се о горње оглуши, лично ће ми одговарати“.

(бр. 178. 27. новембар 1941.)

М.Ј.

Акција за побољшање стања радника у Крушевцу

Крушевац, 27 новембра

Министар народне привреде, г. Михаило Олћан одржао је у сали хотела „Европе“ састанак са повереником Радничке коморе у Крушевцу, г. Илићем, као и претставницима радника појединих струка.

Г. Министар нарочито се интересовао о животу и раду крушевачких радника и величини њихових надница, па је после овога састанка изразио жељу да се закаже састанак

између претставника радника и послодаваца, коме би и он присуствовао и на коме би се решавало о повећању радничких надница.

Г. Министар тражио је такође и списак сиромашних незапослених радника и радничких породица, чији су домаћини заробљени или погинули да би им издао помоћ.

(бр. 179. 28. новембар 1941.)

М.Ј.

Уписивање државног зајма у Крушевцу

Крушевац, 29 новембра

У Општини је одржана конференција крушевачких привредника којој је присуствовао и Министар народне привреде, г. Михаило Олћан. Присуствовало је преко 60 крушевачких привредника.

Г. Олћан објаснио је присутнима задатке Владе народног спаса, која улаже све напоре да уклони народне невоље. Ово ће се моћи постићи само тако, ако сваки грађанин са своје стране допринесе све што до њега стоји, као што добровољци одужују свој дуг земљи, својим животима. Њихове жртве биће неизбрисиво забележене у историји народа.

Он је затим говорио о значају и потреби зајма, који ће уписати сви привредници и имућни грађани у земљи, па је на крају позвао крушевачке привреднике, да они први пруже пример осталим грађанима наше земље.

На ове речи министра г. Олћана, у име крушевачких привредника одговорио је г. Милутин Урошевић, трговац, који је изјавио да привредници Цар-Лазаревог града правилно схватају народне потребе и да ће они пружити од себе све што буде захтевала Влада народног спаса, за спас српског народа.

Упис државног зајма у Крушевцу већ се обавља и уписивање се врши у просторијама Општине.

(бр. 181. 30. новембар 1941.)

М.Ј.

У Крушевцу је забрањена израда белог пецива

Крушевац, 3 децембра

* Израду и продају белог пецива забранило је Градско поглаварство у Крушевцу по наређењу Министра привреде г. Михаила Олћана.

* Попис грађана са месечним приходом од 1.200 до 2.000 динара извршила је Општина у Крушевцу, па ће за њих као и оне грађане с приходима испод 1.200 динара Општина снабдевати брашном. На сваког члана породице одређено је по 250 грама брашна дневно.

(бр. 184. 4. децембар 1941.)

М.Ј.

Борба крушевачке општине против шпекулације

Крушевац, 4 дцембра

Крушевац осећа последњих месеци извесну несташицу у животним потребама. Ово стање окорели шпекуланти одмах су покушали да искористе за своје богаћење подизањем цена најпотребнијих артикала и животних намирница.

Власти су са своје стране предузимале све да овом злу стану на пут. Али за ово има кривице и до самог грађанства, које се у већини случајева није освртало на наређења власти.

Да би најсиромашнији живаљ заштитила од шпекуланата, Општина у Крушевцу предузела је на себе исхрану самих грађана, чији месечни приход достиже до 1.200 динара. Овим грађанима Општина издаје сваког месеца брашно, рачунајући по 250 грама дневно на сваког члана породице. Општина је сада извршила и попис грађана са месечним приходом од 1.200 до 2.000 динара, па ће на тај начин око две трећине становништва сама обезбедити брашном.

Претседник Општине г. Ђорђе Лазаревић, дао нам је врло занимљиве податке о томе како је Општина дошла до потребних количина брашна.

- Још августа месеца казао је г. Лазаревић, када је пао први сноп, мој предходник г. Коста Новаковић и ја дошли смо на идеју да сељаку треба дати најпотребније намирнице које он не производи у замену за брашно. Тада смо од надлежних издејствовали већу количину соли и Општина је почела да сељацима даје килограм соли за килограм пшенице. Сељак је ову замену са задовољством и ми смо тако свакодневно пунили општинске амбаре. Када је понестало пшенице, пристали смо да дајемо со у замену и за кукуруз. Тако и данас за један килограм соли добијамо два килограма кукуруза у клипу.

- Хоћете ли и друге потребе, као: зејтин и петролеј дати сељацима у замену?

- Свакако, јер је ово једини и најбољи начин да се шпекулација са брашном искорени и на селу и у граду. Тако ће становништво града бити упућено искључиво на Општину, а не на село.

(бр. 185. 5. децембар 1941.)

М.Ј.

Крушевачки радници оснивају своју задругу

Крушевац, 5 децембар

Како је Крушевац пре рата имао око 5.000 радника, још онда се осећала потреба за оснивањем радничке задруге. Престанком рада државног завода „ Обилићево“ Крушевац је изгубио око 2.000 радника, тако да се тај број свео на 3.000. И пре рата живот радника био је доста тежак, док је данас, услед великог поскупљења животних потреба и отежаног снабдевања, знатно тежи. Као резултат тога настало је груписање радника и проведена је акција за оснивање радничке задруге, преко које би се радници снабдели најпотребнијим намирницама.

Приликом бављења у Крушевцу г. Олћана министра народне привреде г. Милутин Илић повереник Радничке коморе, са претставницима радничких повереника посетио га је и изложио му стање радника и службеника у Крушевцу. Резултат тога био је да је дошло до

састанка између претставника радника и послодаваца, на коме је расправљано о најважнијим радничким питањима. Повереник Радничке коморе г. Илић говорећи у име радника, том приликом изнео је њихов тежак положај и тражио да им се у смислу Уредбе о минималним надницама, наднице повећају. Затим заступао је гледиште о оснивању радничких задруга у свим индустријским предузећима у којима ради преко 50 радника.

Претставници „Фабрике вагона а.д.“ фабрике сапуна „Мерима“, индустрије хемијских производа „Жупе“ изложили су своје стање, нагласивши да би радо побољшали положај радника, али да то нису у могућности због посла који је у опадању.

На крају је донесено решење, по коме ће крушевачки радници добити своју задругу коју ће из својих средстава помоћи индустријска, занатска и трговачка предузећа.

(бр. 186. 6. децембар 1941.)

М.Ј.

Зејтин за пшеницу

Крушевац, 15 децембра

* Прва партија зејтина стигла је у Крушевац и подељена грађанству, тако да је сваки члан домаћинства у граду добио по 300, а у селу по 200 грама. Зејтин намењен селу уступљен је сиромашним сељацима за новац, а осталима у замену за пшеницу. Литар зејтина уступао се за осам килограма пшенице.

* О комунизму и његовим штетним утицајима говорио је ђацима трећег и четвртог разреда основне школе и њиховим родитељима г. Драгослав Вукићевић, дипломирани школски надзорник.

Предавање је одржано у дворани хотела „Париз“, у присуству великог броја ђака и грађана.

* Канцеларија Пореске управе пресељена су из зграде Окружног суда у зграду Општине.

(бр. 194. 16. децембар 1941.)

М.Ј.

Преки суд у Крушевцу осудио на смрт убицу кафеџије Тодоровића

Крушевац, 16 децембра

* Момиру Ракићу, земљораднику из села Дедине, судио је Преки суд у Крушевцу због извршеног убиства. Оптужени Ракић је 26 октобра убио Живојина Тодоровића, кафеџију из истог села, што му овај није хтео да прими једну поцепану банкноту, када је у његовој кафани пијанчио. Због овог дела Момир је осуђен на смрт. Пресуда је одмах постала извршна.

* Светислав Петровић, чувар шуме, убио је код села Бука, у срезу расинском, из пушке Милића Милићевића, земљорадника, кога је ухватио у крађи државних дрва. Петровић је ово дело извршио у самоодбрани, када га је Милићевић напао секиром.

* Преко 1.000 пријава ратне штете примио је досад Срески суд у Крушевцу, са подручја Срезова крушевачког и расинског. Рочишта по овим пријавама већ су почела да се одржавају.

(бр. 195. 17. децембар 1941.)

М.Ј.

Сеоску заштиту организује околина Крушевца

Крушевац, децембра

У биоскопској сали хотела „Европе“ одржан је пре неколико дана састанак између претставника власти и околних села. На састанку је узело учешћа преко стотину претставника села из срезова крушевачког и расинског. Поред претседника сеоских општина састанку су присуствовали деловође и старешине села. Од стране власти у Крушевцу присуствовао је командант шеснаестог добровољачког одреда, мајор г. Милован Поповић, помоћник-мајор г. Петар Панасовић, командир жандармеријске чете, мајор г. Радмило Поповић, начелник Среза крушевачког, г. Жутић и начелник Среза расинског г. Пасић. Присуствовао је такође и инспектор министарства унутрашњих послова г. Алексије Шошкић.

На овом састанку расправљано је углавном о организацији сеоске заштите која ће бити састављена од мештана сељака који имају да чувају своја села од напада бандита. Та сеоска заштита треба да буде претстража наших регуларних одреда, који по потреби имају прискочити у помоћ и уништити све непријатеље села.

Начелник Среза крушевачког г. Жутић, обраћајући се претставницима и деловођама општина, нагласио је да се строго придржавају издатих наређења у погледу контроле кретања странаца.

- Ни једно лице, рекао је г. Жутић, које није из нашег села не сме зановити у селу, а да о томе не буду извештене власти. Ко се не буде придржавао ових наређења биће предан Преком суду. На овај начин не само што они из шуме неће моћи да се враћају, а да не буду примећени, већ друго зло „црноберзијанци“, неће имати приступа у село да уцењују сељаке и од њих узимају намирнице за мало соли и гаса, које ће артикле сељаци добити од државе.

(бр. 196. 18. децембар 1941.)

Састанак ђака, родитеља и наставника

Крушевац, 18 децембра

* САСТАНАК ЂАКА, ЂАЧКИХ РОДИТЕЉА И ПРОФЕСОРА КРУШЕВАЧКЕ ГИМНАЗИЈЕ одржан је ових дана у сали хотела „Париз“. Директор гимназије г. Драгослав Поповић који је отворио овај састанак упозорио је ђаке на њихове дужности као и на држање које они морају заузети за добро земље.

Професор г. Гордић одржао је том приликом предавање о разорној улози комуниста и о дужности сваког појединца да се против њих бори. Ђаци и родитељи саслушали су ово предавање пажљиво и с одобравањем.

(бр. 197. 19. децембар 1941.)

Сетва у околини Крушевца

Крушевац, 18 децембра

* Сељаци су искористили лепо време, које последњих дана влада, и продужили са пољским радовима. Тако има изгледа да ће до краја овог месеца радови у пољу, а нарочито сетва пшенице, бити у потпуности обављени.

По њивама између Трстеника и Краљева сељаци су тек сада обрали кукуруз. У Срезу трстеничком виноградари су имали врло слабу бербу, као и они у Срезу жупском.

За Срез расински добијено је накнадно пет вагона банатске пшенице „банкут“ за сетву и она ће се давати у замену за обичну пшеницу или ће се продавати за новац. Сиромашни земљорадници добиће ову пшеницу бесплатно.

* За нечелника Среза расинског постављен је г. Драгиша Васић, досадашњи начелник Среза трстеничког, док је ранији начелник г. Слободан Петровић, постављен за начелника Среза жичког.

(бр. 197. 19. децембар 1941.)

М.Ј.

Дељење брашна сиротињи

Крушевац, 20 децембра

* Крушевачка општина издала је брашно за месеце децембар и јануар свим грађанима чији месечни приходи износе до 1.200 динара. Издавано је по 250 грама дневно за сваког члана домаћинства.

* Светислав Манић, воскар, предао је 500 динара породици почившег Борисава Младеновића, из села Дедине, који је пао у борби противу одметника код Великог Шиљеговца.

(бр. 199. 21. децембар 1941.)

М.Ј.

Погибија комуниста на Гочу

Крушевац, 21 децембра

Патрола из одреда војводе Стојана Врњачког кренуле су прошле ноћи на Гоч да пронађу банду коју предводе бивши мајор Кесеровић и фотограф из Краљева Вуле Вукашиновић. Патроле су успеле да код села Роговчине у Срез жупском открију банду и да ступе у борбу. Пошто су комунистичке предстраже узбуниле комунисте нису патроле успеле да их опколе већ су само у борби убиле већи број зликоваца наставивши да их гоне у правцу Жељена. У овој борби патроле војводе Стојана Врњачког нису имале губитке.

(Понедељак, бр. 21. 22. децембар 1941.)

Организовање производње и потрошње на задружној основи

Крушевац, 22 децембра

У циљу снабдевања становништва животним намирницама основано је у Крушевцу Одељење за исхрану, а у селима ову дужност врше одбори за исхрану појединих општина. Одељење у Крушевцу, као и одбори у селима сарађују на том послу са среским референтом за исхрану.

На челу Одељења за исхрану града Крушевца налази се г. Ђорђе Лазаревић, претседник Општине, који овај посао води са пуно воље и разумевања. У циљу обезбеђења исхране становништва врше се набавке пшенице у активним срезovima. Поред тога рационаране намирнице, као шећер, со и зејтин, које су намењене сеоском становништву делимично се дају у замену за кукуруз и пшеницу. На тај начин обезбеђена је храна за три месеца за она домаћинства, чији приходи износе до 2.000 динара. Остала имућнија домаћинства снабдела су се само делимично за овај тромесечни период, а делимично чак и до нове жетве. За даљи период Одељење ће извршити набавку хране у срезovima који имају вишак жита. Према томе неоснована је свака бојазан од несташице хране.

Ради правилне расподеле уведене су куповне књижице, по којима се сва домаћинства снабдевају равноправно. Поред тога спречена је и свака спекулација са нагомиланим намирницама.

Ових дана примљена је прва партија уља за јело. Уље ће се делити по 300 грама на сваког члана градског и по 200 грама на члана сеоског домаћинства. Снабдевање сољу и шећером врши се редовно. Ускоро ће се добити и петролеј, па ће на тај начин село и град бити снабдевени потребним намирницама.

Да би се спречила спекулација са животним намирницама, које су црно-берзијанци носили већином у Београд, заведен је строг надзор над прометом намирница у селу и граду. Износ већих количина је слободан само са дозволом надлежних централа, а мањих количина, намењених сопственој употреби са дозволом среског референта за исхрану. Све намирнице које се покушају изнети без дозволе заплењују се и излажу јавној продаји. Такође забрањена је и продаја намирница по улицама, ван трга, као и торбарење по селима, јер се кретање странаца по селима строго надзире. Ова је мера нарочито погодила црноберзијанце, који су раније правили овде добре послове. Исход ових мера био је тај да су се на пијаци појавиле намирнице у већим количинама и да се њихова цена све више прилагођава платежној моћи потрошача.

У вези с овим референт за исхрану Крушевца г. Ружић рекао ми је:

- Црна берза је рак рана за привреду уопште. Она ствара велики раздор између произвођача и потрошача, стварајући цене, без обзира на производне трошкове и не водећи рачуна о платежној моћи потрошача. Здрава привреда, којој је циљ снабдевање људи потребним добрима, као и давање могућности радном свету да дође до зараде, треба да се образује према интересима једних и других. Радне гране привреде треба да координирају као хармонична целина. Треба образовати привредне јединице, на којима би почивала држава, као изграђени здрави привредни организам.

- Било би добро, наставио је г. Ружић, да се образовање привредних јединица врши петем задругарства. На тај начин ујединио би рад и постигао већи производни капацитет друштва. Али, поред тога смањила би се и раздаљина између произвођача и потрошача, која је иначе довола до „Црне берзе“. Уместо великог броја ситних пољопривредних газдинстава треба створити једну привредну јединицу, у којој ће се ујединити рад ситних чланова и производња се управљати по унапред утврђеном плану. Произвођачи-задругари радили би на

тај начин несметано на производњи добара и у исто време добијали другу врсту добара уз одговарајућу вредност, без великог броја посредника.

Покушаћемо да крушевачки крај пође тим путем“.

(бр. 200. 23. децембар 1941.)

М. Јеротијевић

Општина крушевачка поделила сиротињи 70.000 кгр брашна

Крушевац, 22 децембра

Општина крушевачка предузела је на себе да снабде сиротињу најпотребнијим намирницама, у првом реду хлебом. У најсиромашније слојеве рачунају се породице са минималним месечним приходом од 1.200 динара. На тај начин избегнуто је да се расподела изврши неправилно.

Свим овим грађанима Општина је ових дана из својих стоваришта издала преко 70.000 килограма пшеничног брашна, по максимираној цени. Следовање износи 250 грама дневно на сваког члана домаћинства, а брашно је издато за месеце децембар и јануар.

Ускоро ће почети издавање брашна и оним породицама, чим месечни приходи достижу до 2.000 динара. Следовање је исто као и код прве групе.

Рачуна се да ће на овај начин бити обезбеђена половина становништва, док је друга половина препуштена сама себи, да се снабде брашном. Тиме је најтеже погођено државно чиновништво, а у првом реду избеглице, којима је отежано снабдевање, пошто у Крушевцу ниједна житарска радња нема брашна за продају, а снабдевање из других места је прилично тешко.

(бр. 200. 23. децембар 1941.)

М.Ј.

Грађанска заштита образована у Крушевцу

Крушевац, 24 децембра

Поред сеоске заштите, која је образована у околним селима, ових дана је тако исто образована и грађанска заштита у Крушевцу, чији је задатак да чува прилазе града од уласка сумњивих особа. Поред овога образоване су и патроле које ће контролисати кретање странаца.

Служба у заштити траје само ноћу, од 18 часова до 6 часова ујутру.

Ову дужност дању обавља општинска полиција. Грађанску заштиту сачињавају сви исправни грађани који су вични руковању оружјем.

(бр. 204. 27. децембар 1941.)

Акција за зимску помоћ У КРУШЕВЦУ

Крушевац, 30 децембра

Акција за Зимску помоћ није ове године у Крушевцу спроведена на уобичајени начин, као ранијих година. Ове године грађанство Крушевца оптерећено је са 100 на сто приреза за Зимску помоћ на основну, допунску течевинску и кућаринску порезу и тај прирез изнеће преко милион динара. Поред тога ова помоћ неће бити употребљена само за локалну сиротињу, већ и за избеглице и неће се издавати само у зимским данима, већ преко целе године. Прикупљање овог приреза започеће ових дана.

Поред приреза имућнији грађани помажу сиротињу и по сопственој иницијативи. Тако је ових дана образован одбор у који су ушле: гђе Катарина Младеновић, Радмила Никетић, Добрунка Станисављевић и Христина Симић и г. г. Живан Савић, свештеник, Милан Станојловић, школски надзорник, инж. Ђура Поповић, реонски економ, Васа Томковић, суплент, Владан Малешевић, пољопривредни референт, Михаило Јаковљевић, полицијски писар, и Милан Јеротијевић, новинар. Тај је одбор за непун један дан сакупио 13.000 динара и ова сума одмах је раздељена најсиромашнијим породицама. Помоћ је дата 33 породицама са 150 чланова и она се кретала од 200 до 1.000 динара, према броју чланова породице.

Редак пример хуманости показао је г. Божидар Богић, трговац, који је ових дана оденуо шесторо сиромашне деце. Његова супруга, гђа Катарина, приредиће за ову децу првог дана Божића обилан ручак. Занимљиво је истаћи да г. Богић не спада у ред богаташа. Он је један он најмлађих трговаца у Крушевцу, средњег стања, и овај гест могао би послужити као пример осталим богатијим људима, којих у Крушевцу има приличан број.

(бр. 207. 31. децембар 1941.)

М.Ј.